

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

« 15 » травня 2026 р.

**ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

(для вступників на основі базової середньої освіти)

для спеціальностей: А2 Дошкільна освіта

А3 Початкова освіта

А4 Середня освіта (Технології)

В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

С7 Журналістика

Е2 Екологія

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних дисциплін
(протокол № 15 від «15» травня 2026 р.)

Голова циклової комісії

Ольга БОНЧИК

Програма індивідуальної усної співбесіди з української мови (для вступників на основі базової середньої освіти) для спеціальностей А2 Дошкільна освіта, А3 Початкова освіта, А4 Середня освіта (Технології), В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, С7 Журналістика, Е2 Екологія

Укладачі:

Бончик О. А. – голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Яцюк Н. М. – викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступників 2026 року, які бажають здобути освітньо-професійний ступінь «фахового молодшого бакалавра» на основі базової середньої освіти за спеціальностями спеціальностей А2 Дошкільна освіта, А3 Початкова освіта, А4 Середня освіта (Технології), В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, С7 Журналістика, Е2 Екологія у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Метою індивідуальної усної співбесіди з української мови є виявлення загальних знань з української мови, перевірка рівня мовленнєвих умінь і навичок та оцінка ступеня підготовленості випускників базової середньої школи до подальшого навчання у Фаховому коледжі КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Для визначення рівня навчальних досягнень з української мови, перевірки сформованого базового лінгвістичного світогляду вступникам пропонуються відкриті питання.

Програму індивідуальної усної співбесіди з української мови (далі – ПРОГРАМА) розроблено на основі Закону України № 463-IX «Про повну загальну середню освіту» (16.01.2020), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 та Навчальної програми з української мови для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. Зміст питань для співбесіди на основі базової середньої освіти охоплює програмовий матеріал за курс основної школи і не виходить за його межі.

ПРОГРАМА складається із пояснювальної записки, змісту програми, орієнтовного переліку запитань, критеріїв оцінювання, рекомендованих джерел та додатків.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
1	2	3
I	Фонетика. Графіка. Орфоепія.	
	<p><i>Звуки мови і звуки мовлення. Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді та м'які, дзвінки й глухі; вимова звуків, що позначаються буквами г і г.</i></p> <p><i>Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї.</i></p> <p><i>Склад. Наголос. Орфоепічний словник і словник наголосів. Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.</i></p> <p><i>Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.</i></p> <p><i>Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків (практично). Чергування [о] - [а], [е] - [і], [е] - [и]; [о], [е] з [і]; [е] - [о] після [ж], [ч], [ш]; [и], [і] після [ж], [ч], [ш], [шч] та [г], [к], [х] у коренях слів; [г], [к], [х] - [ж], [ч], [ш] - [з], [ц], [с]. Основні випадки чергування у - в, і - й.</i></p> <p><i>Орфоепія. Вимова префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, воз-, пре-, при-, прі- та інших, а також їх правопис.</i></p> <p><i>Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Сполучення - ьо, - йо-.</i></p> <p><i>Правила вживання м'якого знака.</i></p> <p><i>Правила вживання апострофа.</i></p>	<p>Вступник:</p> <p><i>визначає, що вивчає фонетика, графіка, орфоепія;</i></p> <p><i>розрізняє в словах тверді і м'які, дзвінки і глухі, шиплячі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні;</i></p> <p><i>визначає основні випадки чергування голосних і приголосних звуків;</i></p> <p><i>вимовляє звуки в словах відповідно до орфоепічних норм;</i></p> <p><i>правильно пише й обґрунтовує слова з вивченими орфограмами;</i></p> <p><i>знаходить і виправляє орфоепічні та орфографічні помилки на вивчені правила;</i></p> <p><i>розпізнає у словах і словосполученнях явища уподібнення, спрощення, чергування;</i></p> <p><i>вимовляє приголосні звуки відповідно до орфоепічних норм;</i></p> <p><i>правильно пише слова з вивченими орфограмами й обґрунтовує їх;</i></p> <p><i>користується словником іншомовних слів; знаходить і виправляє орфоепічні й орфографічні помилки на вивчені правила.</i></p>
	<p><i>Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Сполучення - ьо, - йо-.</i></p> <p><i>Правила вживання м'якого знака.</i></p> <p><i>Правила вживання апострофа.</i></p>	<p>Вступник:</p> <p><i>засвоює правила використання м'якого знака та вживання апострофа;</i></p> <p><i>розрізняє подвоєння та подовження приголосних;</i></p> <p><i>виконує словникові роботи та тестові</i></p>

	<p>Правильна вимова та написання слів з апострофом. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збіг однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження: <i>и, і</i>, м'який знак та апостроф; подвоєння букв у словах іншомовного походження.</p> <p>Словник іншомовних слів.</p> <p><i>Основні правила переносу слів, вживання великої літери.</i></p>	<p>завдання; <i>користується словником іншомовних слів.</i></p> <p><i>засвоює</i> основні правила переносу слів, вживання великої літери та застосовує їх на практиці.</p>
II	<p style="text-align: center;">Лексика і фразеологія.</p> <p><i>Лексичне значення слова.</i> Однозначні й багатозначні слова. Вживання багатозначних слів у прямому і переносному значеннях. Загальноновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова і терміни.</p> <p><i>Групи слів за значенням:</i> синоніми, антоніми, омоніми, пароніми.</p> <p><i>Фразеологізми.</i> Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.</p> <p><i>Групи слів за їх походженням:</i> власне українські й запозичені (іншомовного походження).</p> <p><i>Активна і пасивна лексика української мови:</i> застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.</p>	<p>Вступник: <i>знає</i>, що вивчає лексикологія і фразеологія; <i>визначає</i> належність слів до певної лексичної категорії: однозначні й багатозначні, загальноновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, групи слів за значенням, фразеологізми, а також їхню роль у тексті; <i>пояснює</i> значення відомих слів, їхнє походження, значення фразеологізмів, прислів'їв, приказок, крилатих висловів; <i>добирає</i> з-поміж синонімів, антонімів, фразеологізмів найбільш відповідні контексту; <i>редагує</i> тексти з лексичними помилками.</p>
III	<p style="text-align: center;">Будова слова. Словотвір.</p> <p>Корінь, суфікс, префікс і закінчення, основа - значущі частини слова. <i>Змінювання і творення слів.</i> Твірна основа. Основні способи словотворення:</p>	<p>Вступник: <i>виділяє</i> у слові закінчення, корінь, префікс, суфікс та основу; <i>розрізняє</i> форми слова і спільнокореневі слова;</p>

	<p>морфологічний (префіксальний, суфіксальний, префіксаль-но-суфіксальний, безафіксний, складання основ (або слів); неморфологічний (перехід слів з однієї частини мови в іншу).</p> <p>Творення складноскорочених слів</p>	<p><i>знає</i> основні способи словотвору; <i>визначає</i> способи творення слів; <i>уміє</i> самостійно утворювати нові слова вивченими способами.</p>
IV	Морфологія. Орфографія.	
	<p>Іменник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p>	<p>Вступник: <i>знає</i>, що вивчає морфологія; морфологічні ознаки іменника, його синтаксичну роль; особливості відмінювання іменників; <i>визначає</i> рід, число, відмінки іменників, відміни та групи (тверду, м'яку, мішану), а також іменники поза відмінами; <i>використовує</i> відмінкові закінчення іменників чоловічого роду другої відміни на -а (-я), -у (-ю); <i>утворює</i> відмінкові форми іменників кличного відмінка у звертанні; називного множини, орудного однини, родового множини; <i>уміє</i> відрізнати правильні форми від помилкових.</p>
	<p><i>Іменники</i> – назви істот і неістот, загальні та власні.</p>	
	<p><i>Рід іменників</i>. Іменники спільного роду. Рід невідмінюваних іменників</p>	
	<p><i>Число іменників</i>. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.</p>	
	<p><i>Відмінювання іменників</i>. Поділ іменників на відміни та групи.</p>	
	<p>Букви <i>-а (-я), -у (-ю)</i> у закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.</p>	
	<p><i>Написання і відмінювання</i> чоловічих і жіночих імен по батькові.</p>	
	<p><i>Уживання</i> відмінкових форм іменників; кличного відмінка у звертанні (земле, Василю, Олено, добродію, батьку).</p>	
	<p><i>Синоніміка</i> деяких відмінкових закінчень: купив сіль (солі), хліб (хліба), твого ім'я (імені), пас ягнята (ягнят).</p>	
	<p><i>Правила правопису складних іменників</i> (разом, окремо, через дефіс).</p>	
	<p>Прикметник: Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p>	<p>Вступник: <i>визначає</i> морфологічні ознаки прикметника, його синтаксичну роль; <i>знаходить</i> прикметники в реченні; морфологічні ознаки, синтаксичну роль у реченні;</p>
<p><i>Групи прикметників за значенням</i>: якісні, відносні, присвійні</p>		
<p><i>Ступені порівняння</i> якісних прикметників: вищий і найви-</p>		

щій, способи їх творення (проста і складена форми)	<i>розпізнає</i> розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні),
<i>Відмінювання прикметників.</i> Повні й короткі форми якісних прикметників.	<i>відмінює</i> прикметники твердої і м'якої груп; <i>утворює</i> правильно форми вищого і найвищого ступенів порівняння якісних прикметників;
Прикметники твердої і м'якої груп, особливості їх відмінювання.	<i>відрізняє</i> правильні форми від помилкових.
<i>Правила правопису складних прикметників</i> (разом, окремо, через дефіс).	<i>вивчає</i> основні правила правопису складних прикметників; <i>виконує</i> словникові та тестові завдання.
Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль	Вступник: <i>знає</i> загальне значення числівника, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль у реченні;
<i>Відмінювання, творення та правопис складних числівників.</i> Особливості відмінювання.	<i>знаходить</i> числівники в тексті;
Поєднання числівника з іменником.	<i>визначає</i> їх граматичні ознаки; <i>утворює і вживає</i> правильно відмінникові форми числівників;
	<i>поєднує</i> правильно числівники з іменниками, застосовує правила правопису на письмі;
	<i>відрізняє</i> правильні форми числівників від помилкових
Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Вступник: <i>знає</i> значення, морфологічні ознаки і синтаксичну роль займенника;
Розряди займенників за значенням, їх відмінювання та правила правопису складних слів.	<i>знаходить</i> займенники в тексті, правильно пише складні слова;
	<i>відмінює</i> всі розряди займенників; <i>відрізняє</i> правильні форми займенників від помилкових.
Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.	Вступник: <i>знає</i> загальне значення дієслова, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
<i>Форми дієслова:</i> неозначена форма, особові форми, безособові форми на <i>-но, -то</i> (загальне ознайомлення).	<i>знаходить</i> дієслово в реченні;
Неозначена форма (інфінітив) та особові форми.	<i>визначає</i> його форми, граматичні ознаки, належність дієслова до певної дієвідміни, види, часи та способи дієслів.
<i>Дієвідміни. Види дієслова</i> (доконаний і недоконаний).	
<i>Часи дієслова.</i> <i>Способи дієслів</i> (дійсний, умовний, наказовий). Безособові дієслова.	

	<p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p>	<p>Вступник: <i>знає</i> значення дієприкметника, його морфологічні ознаки, синтаксичну роль; <i>уміє</i> утворювати активні та пасивні дієприкметники.</p>
	<p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p>	<p>Вступник: <i>знає</i> загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль дієприслівника, <i>уміє</i> утворювати дієприслівники доконаного й недоконаного видів.</p>
	<p><i>Правила правопису часток не-, ні-</i> з дієсловами, дієприкметниками, дієприслівниками.</p>	<p><i>уміє</i> практично застосовувати правила правопису часток не-, ні-.</p>
	<p>Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників, ступені порівняння прислівників, способи їх творення.</p>	<p>Вступник: <i>знає</i> загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль прислівника; <i>визначає</i> його граматичні ознаки; <i>уміє</i> утворювати ступені порівняння.</p>
	<p><i>Основні правила правопису складних прислівників.</i></p>	<p><i>використовує</i> на практиці правила правопису складних прислівників разом, окремо, через дефіс.</p>
	<p>Службові частини мови: <i>прийменник, сполучник, частка</i>, їхні розряди та роль у словосполученнях і реченнях, основні правила правопису. Вигук як особлива частина мови, розділові знаки у ньому.</p>	<p>Вступник: <i>відрізняє</i> службові частини мови: прийменники, сполучники, частки; <i>знаходить</i> вигуки в реченні, відрізняє їх від службових частин мови; <i>використовує</i> правила правопису під час виконання словникових та тестових завдань.</p>
V	Синтаксис. Пунктуація.	
	<p><i>Словосполучення і речення. Способи зв'язку слів у словосполученні. Типи словосполучень.</i></p>	<p>Вступник: <i>розрізняє</i> головне і залежне слово у словосполученні; <i>визначає</i> типи словосполучень за належністю головного слова до певної частини мови, способи зв'язку слів (узгодження, керування, прилягання), речення різних видів, правильно ставить розділові знаки.</p>
	<p><i>Речення. Порядок слів у реченні. Головні та другорядні члени речення. Односкладні та неповні речення, розділові знаки у них.</i></p>	<p><i>Розрізняє речення</i> різних видів: а метою висловлення, за складом граматичної основи, за наявністю необхідних членів речення, за будовою.</p>
	<p><i>Типе між підметом і присудком.</i></p>	
	<p><i>Дієприкметниковий, дієприслівниковий та порівняльний звороти, розділові знаки при</i></p>	

<p>них.</p> <p>Речення з однорідними членами</p> <p>Однорідні члени речення (із сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком).</p> <p>Однорідні й неоднорідні означення.</p> <p>Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.</p> <p>Правопис. Кома між однорідними членами речення. Двокрапка і тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.</p>	<p><i>правильно ставить розділові знаки при однорідних членах речення та обґрунтовує їх;</i></p> <p><i>знаходить і виправляє помилки на вивчені правила;</i></p> <p><i>правильно інтонує речення з однорідними членами.</i></p>
<p>Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями)</p> <p>Звертання непоширені й поширені. Вставні слова (словосполучення, речення).</p> <p><i>Правопис.</i> Розділові знаки у звертанні і вставних словах.</p>	<p>Вступник:</p> <p><i>знаходить</i> звертання, вставні слова (словосполучення, речення) у реченні;</p> <p><i>аналізує й оцінює</i> виражальні можливості речень із звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями) в тексті;</p> <p><i>правильно ставить</i> розділові знаки у звертаннях, вставних словах (словосполученнях, реченнях) та обґрунтовує їх;</p> <p><i>знаходить та виправляє</i> помилки на вивчені пунктуаційні правила.</p>
<p>Речення з відокремленими членами.</p> <p>Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (у тому числі уточнювальні).</p> <p><i>Правопис.</i> Розділові знаки у відокремлених членах речення.</p>	<p>Вступник:</p> <p><i>знаходить</i> відокремлені та невідокремлені, уточнювальні члени речення;</p> <p><i>правильно розставляє</i> розділові знаки у вживанні відокремлених означень, прикладок, додатків, обставин та уточнюювальних членів речення та обґрунтовує їх.</p>
<p>Складне речення і його ознаки. Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком.</p> <p>Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.</p> <p><i>Правопис.</i> Розділові знаки між частинами складносурядного речення.</p>	<p>Вступник:</p> <p><i>розрізняє</i> структурні відмінності простих і складних речень, складних речень із сурядним і підрядним зв'язком;</p> <p><i>знаходить</i> у тексті складносурядні речення;</p> <p><i>визначає</i> види складних речень (сполучникові й безсполучникові), засоби зв'язку між частинами речення у складному, межі частин у складному реченні, кількість граматичних основ у ньому;</p> <p><i>правильно ставить розділові знаки між частинами складносурядного речення й</i></p>

		обґрунтовує їх; <i>знаходить і виправляє</i> пунктуаційні помилки на вивчені правила.
Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Основні види складнопідрядних речень.		Вступник: <i>знаходить</i> складнопідрядне речення у тексті, у тому числі з кількома підрядними частинами; <i>визначає</i> головну і підрядну частини, види складнопідрядних речень; <i>розрізняє</i> сполучники і сполучні слова; <i>правильно ставить коми</i> між частинами складнопідрядного речення й обґрунтовує їх; <i>знаходить і виправляє</i> помилки на вивчені правила.
<i>Правопис.</i> Розділові знаки між головною і підрядною частинами складнопідрядного речення. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.		
Безсполучникове складне речення. Смыслові відношення між частинами безсполучникового складного речення.		Вступник: <i>знаходить</i> безсполучникові складні речення; <i>визначає</i> його основні ознаки, смыслові відношення між частинами безсполучникових складних речень; <i>правильно ставить розділові знаки</i> (кому, двокрапку, крапку з комою, тире) між частинами безсполучникового складного речення й обґрунтовує їх.
<i>Правопис.</i> Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.		
Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.		Вступник: <i>знаходить</i> у тексті складне речення з різними видами зв'язку; <i>правильно розставляє</i> в них розділові знаки й обґрунтовує їх.
<i>Правопис.</i> Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.		
Пряма і непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як спосіб передачі чужої мови. Діалог.		Вступник: <i>знаходить</i> речення з прямою і непрямою мовою, з цитатами, репліками діалогу; <i>визначає</i> їхні особливості, виражальні можливості; <i>правильно ставить розділові знаки</i> у прямій мові, цитаті, діалозі й обґрунтовує їх; <i>замінює</i> пряму мову непрямою.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Українська мова — державна мова України.
2. Мова і мовлення.
3. Звуки мови й звуки мовлення.
4. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді й м'які, дзвінкі й глухі.
5. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт (абетка, азбука). Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї та щ.
6. Склад. Наголос.
7. Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.
8. Вимова приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків.
9. Написання префіксів пре-, при-, прі-.
10. Вимова і правопис префіксів з- (зі-, с-), роз- (розі-), без-.
11. Спрощення в групах приголосних.
12. Найпоширеніші випадки чергування голосних [o], [e] з [i].
13. Чергування приголосних звуків [г], [к], [х] – [ж], [ч], [ш] – [з'], [ц'], [с'].
14. Основні випадки чергування у – в, і – й, з – із – зі (правила милозвучності).
15. Позначення м'якості приголосних на письмі. Знак м'якшення (правила вживання).
16. Правила вживання апострофа.
17. Велика буква та лапки у власних назвах.
18. Подвоєння та подовження приголосних. Написання -н- і -нн- у прикметниках.
19. Написання слів іншомовного походження. Подвоєння букв у загальних і власних назвах іншомовного походження.
20. Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксом -ин(а) від прикметників та прикметників із суфіксами -ськ-, -цьк-, -зьк- та іменників із суфіксами -ств(о), -зтв(о), -цтв(о).
21. Складні слова. Сполучні о, е в складних словах. Правопис складних слів разом і через дефіс. Написання слів з пів-.
22. Правопис прислівників.
23. Правопис частки не з різними частинами мови.
24. Написання сполучників разом та окремо. Розрізнення сполучників й однозвучних слів.
25. Правопис часток (-бо, -но, -то, -от, -таки, частка ні).
26. Основа слова (корінь, суфікс, префікс) і закінчення — значущі частини слова.
27. Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), аббревіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу.
28. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова.
29. Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми. Пароніми.

30. Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.

31. Групи слів за походженням: власне українські й запозичені (іншомовного походження) слова.

32. Лексична помилка (тавтологія, калькування, вживання слів у невласливих значеннях тощо).

33. Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.

34. Групи слів за вживанням: загальноновживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова.

35. Загальна характеристика частин мови.

36. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

37. Рід іменників. Іменники спільного роду.

38. Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.

39. Відмінки іменників. Кличний відмінок.

40. Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни й групи.

41. Відмінювання іменників II відміни. Букви -а (-я), -у (-ю) в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.

42. Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників.

43. Творення імен по батькові.

44. Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

45. Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу.

46. Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх.

47. Числівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за будовою та значенням.

48. Відмінювання числівників.

49. Узгодження числівників з іменниками.

50. Правильне вживання числівників на позначення дат і часу.

51. Займенник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням.

52. Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

53. Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на -но, -то.

54. Доконаний і недоконаний види дієслова.

55. Часи дієслів. Теперішній час. Минулий час. Майбутній час.

56. Дієслова I і II дієвідмін. Букви е, и в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін.

57. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного й наказового способів.

58. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

59. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

60. Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників.

61. Прийменник як службова частина мови. Непохідні й похідні прийменники.

62. Сполучник як службова частина мови. Види сполучників за будовою, походженням. Використання сполучників у простому і складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності.

63. Частка як службова частина мови.

64. Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням.

65. Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова й речення. Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова.

66. Речення. Види речень за метою висловлення; за емоційним забарвленням: окличні й неокличні.

67. Речення поширені й непоширені. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.

68. Просте речення. Двоскладне й односкладне речення.

69. Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні).

70. Речення, його граматична основа (підмет і присудок).

71. Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина.

72. Підмет і присудок. Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний). Способи вираження присудка.

73. Тире між підметом і присудком.

74. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Однорідні й неоднорідні означення. Однорідні члени речення (зі сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком).

75. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.

76. Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами.

77. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.

78. Речення зі звертаннями. Звертання непоширені й поширені. Розділові знаки при звертанні.

79. Речення із вставними словами (словосполученнями, реченнями). Групи вставних слів і словосполучень за значенням. Розділові знаки при вставних словах.

80. Речення з відокремленими членами. Відокремлені другорядні члени речення (також уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах речення.

81. Складне речення, його ознаки. Складні речення з безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

82. Складносурядне речення, його будова й засоби зв'язку між його частинами.

83. Розділові знаки між частинами складносурядного речення.

84. Складнопідрядне речення, його будова й засоби зв'язку в ньому. Підрядні сполучники й сполучні слова у складнопідрядних реченнях.

85. Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (способу дії й ступеня, порівняння, місця, часу, причини, наслідку, мети, умови, допусту).

86. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучникових реченнях.

87. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

88. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Діалог. Розділові знаки при прямій мові й діалозі.

89. Текст, його основні ознаки. Будова тексту. Мікротема й абзац. Види й засоби міжфразового зв'язку.

90. Стилї мовлення, їхні основні ознаки, функції.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Індивідуальна усна співбесіда проводиться комісією у складі трьох осіб: голови екзаменаційної комісії та двох членів комісії. Усна відповідь оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень за 12-бальною шкалою кожним членом комісії відповідно до Додатку 1 і оголошується відразу вступнику. Сума отриманих балів переводиться відповідно до таблиці переведення отриманих балів до шкали 100-200 (Додаток 2), про що робиться відповідний запис в аркуші результатів вступних випробувань.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Основна література

1. Заболотний О. В. Українська мова. 5 кл. : підруч. для закл. заг. серед. освіти. 2-ге вид., доопрац. Київ : Генеза, 2018. 208 с.
2. Глазова О. П. Українська мова. 5 кл. : підруч. для закладів загальної середньої освіти. Вид. 2-ге, доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 240 с.: іл.
3. Заболотний О. В. Українська мова : підруч. для 6 кл. закл. загальн. серед. освіти. 2-ге вид., переробл. Київ : Генеза, 2020. 256 с.
4. Глазова О. П. Українська мова : підруч. для 7 класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге вид., переробл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 256 с.
5. Авраменко О. М., Борисюк Т. В., Почтаренко О. М. Українська мова : підруч. для 8 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ : Грамота, 2021. 191 с.
6. Данилевська О. М. Українська мова : підруч. для 8 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ : УОВЦ «Оріон», 2021. 256 с.
7. Глазова О. П. Українська мова: підруч. для 8 класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге вид., переробл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 255 с.
8. Українська мова : підруч. для 8 кл. закл. загальн. серед. освіти / Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Київ : Літера ЛТД, 2021. 296 с.
9. Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Генеза, 2017. 272 с.
10. Голуб Н. Б., Ярмолук А. В. Українська мова : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Педагогічна думка, 2017. 308 с.
11. Глазова О. П. Українська мова: підруч. для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Харків : Ранок, 2017. 256 с.
12. Авраменко О. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Грамота, 2017. 160 с.

Додаткова література

1. Авраменко О. М. Українська мова. Теорія в таблицях. Завдання у форматі НМТ. Харків : Юнісофт, 2024. 232 с.
2. Білецька О. І., Витвицька С. А. Українська мова і література. Тьютор: експрес-підготовка до ЗНО. Тернопіль : Підручники і посібники, 2022. 592 с.
3. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі : І ч. / Олександр Авраменко, Марія Блажко. Київ: Грамота, 2019. 496 с.
4. Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 346 с.
5. Хворостяний І. Г. Українська мова: лайфхаки. Харків : Ранок, 2018. 288 с.
6. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ : Освіта, 2018. 287 с.
7. Ющук І. П. Українська мова. Грамотність без репетитора. Підготовка до ЗНО і ДПА. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2018. 119 с.

Електронні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pidruchniki/elektronni-pidruchniki>
2. <https://osvita.ua/school/textbook>
3. <https://lms.e-school.net.ua/>

Додаток 1

до Програми індивідуальної усної
співбесіди з української мови

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ВСТУПНИКІВ ЗА 12-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ

Рівні навчальних досягнень	12-ти бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	1	Вступник може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.
	2	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.
	3	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок.
II. Середній	4	Вступник має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень учителя, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях.
	5	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.
	6	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці.
III. Достатній	7	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.

	8	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття.
IV. Високий	10	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади.
	11	Вступник володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності.
	12	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована.

Додаток 2

до Програми індивідуальної усної
співбесіди з української мови

ТАБЛИЦЯ
переведення суми балів, отриманих за 12-бальною
шкалою, до шкали 100-200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
1	незадовільно
2	незадовільно
3	незадовільно
4	незадовільно
5	незадовільно
6	незадовільно
7	незадовільно
8	незадовільно
9	незадовільно
10	100
11	107
12	114
13	121
14	128
15	133
16	138
17	143
18	147

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
19	151
20	155
21	158
22	161
23	164
24	167
25	170
26	173
27	174
28	176
29	178
30	180
31	183
32	186
33	189
34	192
35	196
36	200

Додаток 3

до Програми індивідуальної усної
співбесіди з української мови

Зразок відповіді вступника під час усної співбесіди з української мови

91. Спрощення в групах приголосних.

92. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова.

93. Речення зі звертаннями. Звертання непоширені й поширені. Розділові знаки при звертанні.

1. Спрощення в групах приголосних.

Спрощення – зменшення кількості приголосних звуків у групі приголосних внаслідок випадіння деяких із них при словозміні чи словотворенні. У процесі мовлення один із приголосних, переважно середній, випадає і складна для вимови група приголосних спрощується.

Спрощення відбувається не тільки у вимові – воно позначається й на письмі: *піст* – *пісний*.

Спрощення на письмі

Спрощуються звуки [д], [т], [л], [н], [к] у таких групах приголосних:

здн – зн: *проїзд* – *проїзний*;

ждн – жн: *тиждень* – *тижня*;

стн – сн: *радість* – *радісний*;

стл – сл: *щастя* – *щасливий*;

слн – сн: *масло* – *масний*;

рдц – рц: *серденько*, *сердечний* – *серце*;

зкн – зн: *бризки* – *бризнути*;

скн – сн: *блиск* – *блиснути*.

Спрощення лише у вимові

Спрощення не позначається на письмі, а відбувається тільки у вимові (букву т зберігаємо, хоч відповідний звук не вимовляємо):

1) у запозичених словах із суфіксами СЪК, СТВ: *баласт* – *баластний*, *контраст* – *контрастний*, *компост* – *компостний*, *гігант* – *гігантський*, *агент* – *агентство*, *студент* – *студентський*, *студентство*;

2) у групах **стц** і **стч**: *невістка* – *невістці*, *невістчин*.

ВИНЯТКИ (без спрощення): *кістлявий*, *пестливий*, *хвастливий*, *хвастнути*, *зап'ястний*, *хворостняк*, *шістнадцять*, *шістдесят*, *шістсот*, *випускний*, *пропускний*, *рискнути*, *вискнути*, *тоскно*, *скнара*, *скніти*.

2. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова.

Лексичне значення слова — це те, що слово означає, його зміст, закріплений у свідомості людей. Це зв'язок певного звукового комплексу (звучання) з певним явищем дійсності, предметом, дією або ознакою.

Лексичні значення слів пояснюються у тлумачних словниках.

Наприклад, щастя – це стан цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого вдоволення й безмежної радості, яких зазнає хто-небудь.

Слова, які мають лише одне лексичне значення, називаються **однозначними**. Найчастіше це власні назви (*Київ, Дніпро*), терміни (*морфема, іменник*), назви професій (*менеджер, хірург*) або специфічні назви предметів (*парта, підручник*).

Багатозначні слова – це слова, які мають два і більше лексичних значень.

Значення багатозначного слова пов'язані між собою. Серед них виділяють одне пряме (основне) значення та кілька переносних (непрямих).

Приклади:

Крило: 1. Частина тіла птаха (пряме). 2. Частина літака (переносне).

Гострий: 1. Який добре ріже (ніж) (пряме). 2. Сильний (біль) (переносне).
3. Кмітливий (розум) (переносне).

Пряме значення слова є первинним. Це звичайне значення слова (*холодна вода*). Переносне значення виникає шляхом перенесення назви за подібністю (*холодний погляд*).

Багатозначні слова часто плутають із **омонімами**. Ось у чому різниця: багатозначні слова мають спільне значення (схожість), а омоніми – це слова, що звучать однаково, але мають абсолютно різні значення (*коса (сплетене волосся) — коса (інструмент для косіння трави)*).

3. Речення зі звертаннями. Звертання непоширені й поширені. Розділові знаки при звертанні.

Звертання — це слово або група слів (іменник або інша частина мови в значенні іменника), що називає особу чи предмет, до якого звертається мовець. Звертання виражаються іменником у кличному відмінку або в називному в значенні кличного. Інколи звертанням може виступати слово, що належить до іншої частини мови (прикметник, числівник). Іменник у кличному відмінку — це завжди звертання (наприклад: *мамо, друзі, Андрію*). Звертання не є членом речення, до нього не можна поставити питання.

Звертання поділяються на дві групи за будовою:

- **непоширені** (складаються з одного слова): «*Україно*, ти для мене диво!»
- **поширені** (складаються з двох і більше слів, зазвичай це звертання разом із залежними словами (прикметниками, прикладками)): «*Шановні пасажери*, приготуйте квитки!»

Розділові знаки при звертанні (пунктуація):

1. На письмі звертання виділяються комами, а іноді — знаком оклику. На початку речення після звертання ставимо кому: «*Дівчино, розкажи казку*». Якщо звертання вимовляється з окличною інтонацією, ставимо знак оклику: «*Мамо! Прощайте!*». В середині речення звертання виділяється комами з обох боків: «*Не шуми, луже, за тобою скупив*». У кінці речення перед звертанням ставимо кому, а після нього — відповідний знак (крапка, знак питання, знак оклику): «*Як гарно ти співаєш, соловейку!*».

2. Займенники **ти, ви** не є звертаннями і комами не виділяються: «*Ой ти,*

дівчино, з горіха зерня!»

3. Вигуки *о, ой*, що стоять перед звертанням, комами не відокремлюються:
«О землі втрачена, явися!»